

beløb end de 3 Aar, jeg har nævnt, vil jo meget hurtigt indtræde; det skulde gaa underligt til, om det ikke vilde indtræde meget hurtigt for alle Købstadkommunerne. Det er jo saaledes, at med den stigende Udvikling stige baade Udgifterne og ogsaa Skatterne, og naar vi skulle gaa til de tre Aar 1904—05, 1905—06 og 1906—07, vil det meget hurtigt blive almindeligt, at man kommer ud over denne Grænse. For at man skulde kunne gaa ud over denne Grænse, skulde altsaa i alt Fald over Halvdelen af Byraadet have stemt derfor, og det skulde dernæst være godkendt af Indenrigsministeren, saa at et Mindretal paa omtrent $\frac{1}{4}$ af Byraadet kunde forhindre det. For Sogne- og Amsraadene foreslaar man noget lignende. Med Hensyn til Laan baade for Sogneraad og Amtskommuner foreslaar man det samme som for Købstadskommunerne, at der skal Samtykke til fra de $\frac{3}{4}$ af Sogneraadet eller Amsraadet, for at der kan optages nyt Laan. Med Hensyn til Beskatningen for Sognekommunernes Vedkommende foreslaar man 3 Alternativer: Det ene er dette, at $\frac{3}{4}$ af Sogneraadets Medlemsantal skal have stemt for at gaa ud over det højeste Skattebeløb i de 3 Aar, jeg allerede har nævnt; eller ogsaa at over Halvdelen skal have stemt derfor med Stadfæstelse af Amsraadet; men denne Stadfæstelse, som Amsraadet saa skal give, kan ikke gives med mindre end $\frac{3}{4}$ af Amsraadets Medlemsantal. Endelig er det tredje Alternativ, at over Halvdelen af Sogneraadets Medlemsantal har stemt derfor, og at det er blevet stadfæstet af Amsraadet ligeledes med over Halvdelen af Amsraadets Medlemsantal og yderligere stadfæstet af Indenrigsministeren. Det forekommer mig, at disse Bestemmelser ere saa indskrænkende, at det er umuligt at gaa ind paa dem; jeg betragter ogsaa disse Bestemmelser som uigennemførlige. Det nytter kun lidt, at man i § 1 giver lige og almindelig Valgret, naar man saa alligevel statuerer, at et forholdsvis lille Mindretal af omtrent $\frac{1}{4}$ af vedkommende kommunale Raad skal kunne bestemme den finansielle Udvikling, saa at Tyngdepunktet med Hensyn til den finansielle Styrelse ligger hos dette Mindretal. Det er jo, som jeg sagde i Fjor under Behandlingen af denne Sag, og som jeg vil gentage i Aar, at tage med den ene Haand, hvad man giver med den anden. Det nytter jo ikke noget at give almindelig Valgret, naar man samtidig lægger Afgørelsen paa Hovedpunkter i Mindretallets Hænder. Der blev sagt i Gaar, og det er sagt tid-

ligere, at man fra Venstres Side tidligere har foreslaaet noget saadant, altsaa, at der skulde have foreligget Forslag, der gik i den Retning. Jeg maa dertil sige, at for 5 Aar siden, da Skattelovene bleve behandlede, forelaa der i alt Fald ikke noget i den Henseende. Skattelovene fra 1903 indeholde ikke noget i den Retning. Men dernæst skal jeg sige det samme, som jeg sagde i Gaar, da jeg begyndte mit Foredrag, nemlig, at hvad der var muligt for en Del Aar tilbage, er maaske ikke muligt nu, og det er endnu mindre sandsynligt, at det bliver muligt herefter. Det, der, som sagt, forelaa til Forhandling fra Venstres Side for en Del Aar tilbage, viste sig allerede den Gang umuligt at gennemføre, og nu at gaa ind paa det vilde være endnu mere umuligt i Kraft af det samme, jeg sagde i Gaar, at det er Ejendommeligheden ved dette Forslag, at Kravene vokse sig større og større, og at de udvides mere og mere. Det nytter ikke at gaa tilbage til gamle Bestemmelser, som uigenkaldelig ere faldne.

Med det samme jeg har Ordet, vil jeg gerne henvende nogle enkelte Bemærkninger til et Par enkelte Talere i Gaar, som havde adskillige Bemærkninger ogsaa overfor mine Udtalelser. Det ærede 5te Medlem for 1ste Kreds (C. C. Andersen) vil jeg i al Almindelighed yde min Anerkendelse for hans rolige og saglige Maade at tale paa. Jeg har anerkendt det i lang Tid, at han fra sit Standpunkt taler roligt og sagligt, og han fortjener Anerkendelse i saa Henseende. Men det forekommer mig, at han i Gaar var adskilligt ude over denne Grænse, han brugte Udtryk, som jeg tror han ikke skulde have brugt og vistnok heller neppe ved nærmere Overvejelse vil bruge overfor mig og mine Meningsfæller. Han brugte et Ord som dette, at Regeringen og Regeringspartiet havde svigtet sit Program. Jeg tror ikke, at det er værd at bruge Ordet „svigte“ i denne Forbindelse; jeg er mig bevidst, at i de nu snart 26 Aar, jeg har staaet her i denne Sal, har jeg aldrig nogen Sinde svigtet mit Program, men tillige er jeg mig bevidst, at jeg aldrig nogen Sinde har sagt: Alt eller intet. Jeg har været rede til Overenskomst om mange forskellige Forslag; naar jeg kun havde den Overbevisning, at disse Forslag pegede i Retning af mine Ønskers Maal, selv om jeg ikke naaede alt, hvad jeg kunde ønske. Det samme er Tilfældet med den Overenskomst, som jeg her er med til at foreslaa. Den er, som jeg sagde i Gaar, efter min inder-